

Abstrakt

Tato bakalářská práce mapuje jedno z nejbouřlivějších období v íránské historii. Když se v roce 1950 Muhammad Mosaddek dostal k moci a stal se premiérem Íránu, prosadil zákon o znárodnění ropné společnosti AIOC, která byla pod kontrolou Velké Británie. Ta vlastnila většinový podíl na koncesích společnosti a jednalo se o jednu z jejich nejdůležitějších zámořských investic. Znárodnění tedy vyvolalo okamžitý spor s britskou vládou, která začala konat s cílem navrátit společnost zpět do svých rukou. Započaly nejen diplomatické, ale i vojenské a utajené politické aktivity, které měly za cíl postupně oslabit Mosaddekovu pozici, aby ho bylo možné, v případě neúspěchu diplomatických jednání, odstranit. Proti této aktivitě zpočátku vehementně protestovaly Spojené státy americké. Prezident Truman totiž věřil, že vyhrocení situace v Íránu může způsobit inklinaci země k Sovětskému svazu a způsobit tak pronikání komunismu na Blízký východ. Nicméně jak situace postupně eskalovala a stále se nedařilo dosáhnout potřebné dohody, začali Američané svůj postoj přehodnocovat. Tato změna postoje nakonec vyvrcholila sesazením Muhammada Mosaddeka pomocí vojenského puče a přivedla tím Írán do více než 20 let trvajícího období diktatury. Tato práce má za cíl v první části důkladně popsat období od začátku ropného sporu až po definitivní změnu amerického postoje. V druhé pak práce analyzuje roli tajných služeb MI6 a CIA v organizaci puče a jeho provedení.